

شیوه‌های عملی وصول خسارت در دعاوی بیمه

- تغییرات جدید قانون بیمه شخص ثالث
- نظریات مشورتی اداره حقوقی و هیات صیایه
- احکام و آراء مراجع قضایی
- مصادیق کلاهبرداری بیمه‌ای

توحید زینالی - زینب کامکار

با همکاری سه‌صافی، کارشناس ارشد تحقیق و توسعه بیمه

سرشناسه

زینالی، توحید، ۱۳۶۳-

عنوان قراردادی

ایران. قوانین و احکام

عنوان و نام پدیدآور

شیوه‌های عملی وصول خسارت در دعاوی بیمه مشتمل بر: تغییرات جدید
قانون بیمه شخص ثالث، نظرات مشورتی اداره حقوقی قوه قضاییه، احکام
و آراء مراجع قضایی، مصادیق کلاهبرداری بیمه‌ای/ توحید زینالی، زینب
کامکار، با همکاری سها صفایی.

وضعیت ویراست

[ویراست ۲]:

موضوعات نشر

تهران: چراغ دانش، ۱۳۹۲.

مشخصات ماهری

۲۲۰ص: مصور، جدول، نمودار.

شابک

۹۷۸-۹۶۴-۸۳۵۵-۵۰-۵:

صفت فهرست نویسی

فیبپا

یادداشت

واژه‌نامه.

یادداشت

کتابنامه: ص: ۲۱۲.

یادداشت

نماینه.

موضوع

حقوق بیمه -- ایران

شناسه افزوده

۵. زار، زینب، ۱۳۶۵ -

شناسه افزوده

صفایی، سها

رده بندی کنگره

۱۳۶۳/ز ۹۹۸/ KMH

رده بندی دیویی

۳۴۶.۰۸۰۸۶:

شماره کتابشناسی ملی

۳۶۰۰۹:

عنوان کتاب: شیوه های عملی وصول خسارت در دعاوی بیمه

مولفین: توحید زینالی - زینب کامکار

ناشر: انتشارات چراغ دانش

آدرس: تهران، هفت تیر ورودی مدرس کوچه مازندرانی پلاک ۴ طبقه ۳ واحد

تلفکس: ۸۸۸۶۵۱۱۴ - ۸۸۱۴۰۸۰۸

ناظر فنی: پیمان رسولی

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۲

قطع و تیراژ: وزیری، ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۹۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۳۵۵-۵۰-۵

مرکز پخش: تهران، هفت تیر ورودی مدرس کوچه مازندرانی پلاک ۴ طبقه ۳ واحد ۲

تلفکس: ۸۸۸۶۵۱۱۴ - ۸۸۱۴۰۸۰۸

نشانی وب سایت: www.ch-danesh.com

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۳	فصل اول: حقوق بیمه
۱۵	گفتار اول: تاریخچه بیمه
۱۵	بند اول - تاریخچه بیمه در چهار
۱۶	بند دوم - تاریخچه بیمه در ایران
۱۷	گفتار دوم: تعاریف و اصطلاحات حقوق بیمه
۱۷	بند اول - تعاریف قرارداد بیمه
۱۷	الف) تعریف قانونی
۱۷	ب) تعریف حقوقی
۱۸	بند دوم - اصطلاحات حقوق بیمه
۱۸	الف) اصطلاحات عمومی
۱۸	ب) اصطلاحات تخصصی
۱۹	گفتار سوم: اوصاف و اصول حاکم بر عقد بیمه
۱۹	الف) اوصاف حاکم بر عقد بیمه
۲۰	ب) اصول حاکم بر عقد بیمه
۲۴	گفتار چهارم: تعهدات بیمه‌گر و بیمه‌گذار
۲۴	بند اول - تعهدات بیمه‌گر
۲۴	الف) پرداخت سریع و کامل خسارت
۲۶	ب) آشنا نمودن بیمه‌گذار به وظایف و تکالیف خویش
۲۷	ج) حفظ اسرار بیمه‌گذار

۲۷	بند دوم - تعهدات بیمه‌گذار
۲۷	الف) اعلام دقیق کیفیت خطر مورد بیمه
۲۸	ب) حفاظت متعارف از مورد بیمه
۲۸	ج) اعلام تشدید خطر
۲۹	د) اعلام به موقع خسارت
۲۹	۳) گفتار پنجم: مراجع قضایی صلاحیت دار برای رسیدگی به دعاوی بیمه
۳۰	بند اول - صلاحیت ذاتی محاکم قضایی در رسیدگی به دعاوی بیمه
۳۰	بند دوم - صلاحیت محلی محاکم قضایی در رسیدگی به دعاوی بیمه
۳۱	بند سوم - مرور زمان در دعاوی بیمه
۳۳	فصل دوم بیمه شخص ثالث
۳۵	گفتار اول: تعاریف و اصطلاحات بیمه شخص ثالث
۳۵	بند اول - قانون بیمه شخص ثالث مصوب سال ۱۳۴۷
۳۶	بند دوم - قانون اصلاح قانون بیمه شخص ثالث مصوب سال ۱۳۸۷
۳۶	گفتار دوم - تعاریف و اصطلاحات بیمه شخص ثالث
۳۶	بند اول - تعریف بیمه شخص ثالث
۳۷	بند دوم - اصطلاحات بیمه شخص ثالث
۴۰	گفتار سوم: قواعد حاکم بر قرارداد بیمه شخص ثالث
۴۳	گفتار چهارم: استثنائات حاکم بر قرارداد بیمه شخص ثالث
۴۳	بند اول: قانون بیمه مصوب سال ۱۳۱۶
۴۴	بند دوم - قانون بیمه شخص ثالث مصوب سال ۱۳۸۷
۴۶	گفتار پنجم: کمیسیون رسیدگی به خسارت
۴۶	بند اول - صلاحیت کمیسیون رسیدگی به خسارت
۴۶	بند دوم - اعضای کمیسیون رسیدگی به خسارت
۴۷	بند سوم - رسمیت جلسات کمیسیون جبران خسارت
۴۷	بند چهارم - آیین رسیدگی در کمیسیون پرداخت خسارت
۴۹	بند پنجم - رأی کمیسیون پرداخت خسارت
۴۹	گفتار ششم: صندوق تأمین خسارت جانی
۴۹	بند اول - خسارتهای قابل پرداخت از صندوق تأمین خسارت جانی
۵۱	بند دوم - میزان تعهدات صندوق خسارت جانی
۵۱	بند سوم - منابع مالی صندوق تأمین خسارت بدنی
۵۲	بند چهارم - چگونگی اداره صندوق تأمین خسارت جانی
۵۲	الف) ارکان صندوق تأمین خسارت بدنی

۵۸	گفتار هفتم: وظایف مراجع قضایی، انتظامی و اداری
۵۸	بند اول - وظایف مراجع قضایی
۵۸	بند دوم - وظایف مراجع انتظامی
۶۱	بند سوم - وظایف مراجع اداری
۶۱	الف - وظایف بیمه مرکزی
۶۲	ب - وظایف شرکت‌های بیمه
۶۳	گفتار هشتم: آیین رسیدگی و پرداخت خسارت
۶۳	بند اول - اعلام خسارت در بیمه شخص ثالث
۶۳	الف - فرمان اعلام خسارت
۶۴	ب - طریق و زمان اعلام خسارت
۶۵	فصل سوم: بیمه حمل و نقل
۶۷	گفتار اول: انواع بیمه حمل و نقل
۶۷	بند اول - بیمه حمل و نقل دریایی
۶۸	الف - بیمه‌نامه با شرایط از بین رفتن کلی (TOTAL LOSS)
۶۸	ب - بیمه‌نامه با شرایط خسارت عمومی (GENERAL AVERAGE)
۶۸	بند دوم - بیمه حمل و نقل زمینی
۶۸	الف - پوشش بیمه‌گر در بیمه حمل و نقل
۶۹	ب - استثنائات پوشش‌های بیمه‌ای در بیمه حمل و نقل زمینی
۷۰	بند سوم - بیمه حمل و نقل هوایی
۷۰	گفتار دوم: شرایط صدور بیمه‌نامه‌های حمل و نقل
۷۰	بند اول - خطرات قابل پوشش در قراردادهای بیمه
۷۰	الف - خطرات بیمه شده در کلوز A
۷۱	ب - خطرات بیمه شده در کلوز B
۷۱	ج - خطرات بیمه شده در کلوز C
۷۱	بند دوم - استثنائات مربوط به کلوزهای پوششی در قراردادهای بیمه
۷۱	الف - استثنائات بیمه‌نامه با شرایط B و C
۷۱	ب - استثنائات بیمه‌نامه با شرایط A
۷۲	بند سوم - مدت بیمه در شرایط A و B و C
۷۴	بند چهارم - مقایسه خطرات بیمه شده در کلوزهای A و B و C
۷۴	گفتار سوم: فرآیند دریافت خسارت در بیمه‌نامه‌های باربری
۷۴	بند اول - مراحل عملی برای تشکیل پرونده خسارت
۷۶	بند دوم - مدارک لازم جهت تشکیل پرونده خسارت بیمه باربری

- الف- محمولات صادراتی، وارداتی ۷۶
- ب- محمولات حمل و نقل داخلی ۷۶
- ج- محمولات وسائط نقلیه آبی (شناورهای کوچک دریایی) ۷۶
- بند سوم: اسناد مورد نیاز جهت پرداخت خسارت ۷۷
- الف - اسناد حمل و خرید ۷۷
- ب - اسناد خسارت ۷۷
- ج - اسناد عمرکی و بانکی ۷۹
- د - چک ۷۹
- بند چهارم: اسناد مورد نیاز جهت بررسی پرونده خسارت با توجه به نوع خسارت ۷۹
- الف - نحوه محاسبه فرانشیز ۸۳
- ب - نحوه محاسبه سهمیه حمل ۸۳
- فصل چهارم: خسارت در قراردادهای بیمه ۸۵
- گفتار اول: فرآیند پرداخت خسارت بیمه اتومبیل ۸۷
- بند اول - خسارت مالی بیمه شخص ثالث با گزارش سازش مقامات انتظامی ۸۷
- الف - مدارک لازم جهت رسیدگی به پرونده ۸۷
- ب - مراحل دریافت غرامت بیمه شخص ثالث و سرنشین و راننده ۸۷
- بند دوم - خسارت مالی بیمه شخص ثالث با عدم سازش مقامات انتظامی ۸۸
- الف - مدارک لازم جهت رسیدگی به پرونده ۸۸
- ب - مراحل دریافت غرامت بیمه حوادث سرنشین و راننده ۸۸
- بند سوم - خسارت مالی بیمه شخص ثالث بدون گزارش (کشور) مقامات انتظامی ۸۹
- الف - مدارک لازم جهت رسیدگی به پرونده ۸۹
- ب - مراحل دریافت غرامت بیمه حوادث سرنشین و راننده ۸۹
- بند چهارم - غرامت بدنی بیمه شخص ثالث ۹۰
- الف - مدارک لازم جهت رسیدگی به پرونده ۹۰
- ب - مراحل دریافت غرامت بیمه حوادث سرنشین و راننده ۹۰
- بند پنجم - خسارت بیمه بدنه ۹۱
- الف - مدارک لازم جهت رسیدگی به پرونده‌های خسارت بیمه بدنه ۹۱
- ب - مدارک لازم جهت تشکیل پرونده‌های خسارت بدنه دارای پوشش اضافی ترانزیت (خارج از کشور) ۹۱
- بند ششم - غرامت بیمه حوادث سرنشین و راننده ۹۲
- گفتار دوم: فرآیند پرداخت خسارت بیمه آتش‌سوزی ۹۲
- بند اول - مدارک لازم جهت اعلام خسارت بیمه آتش‌سوزی ۹۳

بند دوم- وظایف بیمه‌گذار در زمان وقوع خسارت	۹۳
بند سوم- موارد موجب کاهش یا عدم جبران خسارت	۹۳
گفتار سوم: فرآیند پرداخت خسارت بیمه مهندسی	۹۴
بند اول- اسناد و مدارک لازم در بیمه‌نامه‌های تمام خطر نصب	۹۴
بند دوم- اسناد و مدارک لازم در بیمه‌نامه‌های ماشین آلات و تجهیزات پیمانکاران	۹۴
گفتار چهارم: فرآیند پرداخت خسارت بیمه حیوانات	۹۵
گفتار پنجم: فرآیند پرداخت خسارت بیمه عمر و حوادث گروهی	۹۵
الف- پرداخت خسارت فوت بیمه شده در اثر بیماری	۹۵
ب- پرداخت خسارت فوت بیمه شده در اثر حادثه	۹۶
ج- پرداخت خسارت نقص عضو و ازکارافتادگی بیمه شده ناشی از حادثه	۹۶
د- پرداخت خسارت هزینه پزشکی بیمه شده ناشی از حادثه	۹۷
گفتار ششم: فرآیند پرداخت خسارت بیمه حمل و نقل	۹۷
بند اول- چگونگی و فرآیند پرداخت خسارت بیمه بدنه شناورها	۹۷
الف- وظایف مالکین شناورها بر دریافت خسارت	۹۷
ب- مدارک مورد نیاز برای دریافت خسارت	۹۸
بند دوم- مدارک لازم برای پرداخت خسارت در بیمه بدنه شناور	۹۹
الف- مدارک لازم جهت برای پرداخت خسارت بیمه بدنه موتور لنج صیادی	۹۹
ب- مدارک لازم برای پرداخت خسارت بیمه بدنه موتور لنج	۱۰۰
بند سوم- نحوه رسیدگی به خسارت‌های وارده شناورها در بیمه بدنه	۱۰۰
بند چهارم- مدارک مورد نیاز جهت دریافت خسارت بیمه بدنه شناورها	۱۰۱
الف- اسناد و مدارک مورد نیاز برای دریافت خسارت در بیمه بدنه شناورها	۱۰۱
ب- مدارک مورد نیاز برای دریافت خسارت در خطرات «غیرسرقه» بیمه بدنه شناورها	۱۰۱
ج- مدارک مورد نیاز برای دریافت خسارت در حوادث قهریه تحمیل‌شده بیمه بدنه شناور	۱۰۲
د- نکات ضروری در خصوص بازپرداخت خسارت در بیمه بدنه شناور	۱۰۲
گفتار هفتم: فرآیند پرداخت خسارت «بیمه مسئولیت»	۱۰۳
بند اول- پرداخت خسارت بیمه مسئولیت کارفرما در قبال کارکنان	۱۰۳
الف- مدارک لازم برای تشکیل پرونده خسارت «هزینه‌های پزشکی»	۱۰۳
ب- مدارک لازم برای تشکیل پرونده خسارت «نقص عضو به مصدوم بدون رای دادگاه»	۱۰۴
ج- مدارک برای تشکیل پرونده خسارت «نقص عضو با رای دادگاه»	۱۰۴
د- مدارک لازم برای تشکیل پرونده خسارت «دیه فوت»	۱۰۴
ه- مدارک لازم برای تشکیل پرونده خسارت «مور مالی»	۱۰۵
بند دوم- پرداخت خسارت بیمه مسئولیت حرفه‌ای پزشکان	۱۰۵
گفتار هشتم: فرآیند پرداخت خسارت «بیمه درمان»	۱۰۵

- بند اول- مدارک لازم جهت تشکیل پرونده‌های خسارت بیمه درمان ۱۰۵
بند دوم- مدارک لازم برای پرداخت هزینه‌های بیمارستانی ۱۰۶

فصل پنجم: کلاهبرداری در صنعت بیمه ۱۰۷

گفتار اول: مفهوم کلاهبرداری در صنعت بیمه ۱۰۹

بند اول - پیشینه کلاهبرداری در صنعت بیمه ۱۱۰

بند دوم - تعریف کلاهبرداری بیمه‌ای ۱۱۰

بند سوم- ارکان تشکیل دهنده جرم کلاهبرداری بیمه‌ای ۱۱۱

بند اول - رکن قانونی ۱۱۱

بند دوم - رکن مادی ۱۱۱

الف- رکن مادی قیودی ۱۱۱

ب- لزوم تمام اعصاب و سایل متقلبانه بر تحصیل مال ۱۱۱

ج- اغفال و فریب بیمه ۱۱۲

د- لزوم تحصیل مال بیهوده ۱۱۲

بند سوم- رکن معنوی ۱۱۲

ب- سوء نیت خاص ۱۱۲

گفتار سوم: مصادیق کلاهبرداری و تقلب در بیمه ۱۱۳

بند اول- مصادیق تقلب و کلاهبرداری در بیمه سوم ۱۱۳

بند دوم - مصادیق تقلب و کلاهبرداری در بیمه درمان خسارت کارگران ۱۱۵

بند سوم - مصادیق تقلب و کلاهبرداری کارفرمایان هنگام پرداخت حق بیمه ۱۱۵

بند چهارم - مصادیق تقلب و کلاهبرداری در بیمه منازل ۱۱۶

بند پنجم - مصادیق کلاهبرداری در بیمه درمانی ۱۱۶

بند ششم - نمونه کلاهبرداری در بیمه‌های باربری و بیمه شش ۱۱۶

گفتار چهارم: راه‌های مقابله با کلاهبرداری و تقلب در صنعت بیمه ۱۱۷

بند اول- راه‌های مقابله با کلاهبرداری و تقلب در بیمه اتومبیل ۱۱۷

بند دوم- راه‌های مقابله با کلاهبرداری و تقلب در بیمه حمل و نقل ۱۱۸

فصل ششم: بیمه در رویه قضایی ۱۱۹

گفتار اول: نظرات مشورتی اداره کل حقوقی ۱۲۱

گفتار دوم: نظریات حقوقی دفتر ریاست جمهوری ۱۲۴

گفتار سوم: آراء و احکام مربوط به دعاوی بیمه ۱۸۳

مقدمه مؤلفین

سپاس خدای برتر و بنان را که با عنایت و توجهات واصله و بیکرانیش مجالی فراهم نمود تا نگارندگان با تشریح «بیمه‌های عملی و وصول خسارت در دعاوی بیمه» در توسعه و تعمیق دانش حقوقی این امر و بوم سهمی هر چند اندک داشته باشند. کتاب حاضر در حوزه‌ی صنعت بیمه تألیف گردیده است. بیمه جزء لاینفک زندگی انسان عصر حاضر محسوب می‌شود و همواره امر آن را به صنعتی سود ده تبدیل کرده است و آن را هدف بسیاری از مجرمان هر جامعه قرار داده و بخش گسترده‌ای از نظام قضایی را به خود مشغول نموده است.

اما، کماکان خلأ منبعی کاربردی که راهنمای بیمه‌گذار و بیمه‌شدگان در جمع‌آوری ادله و مدارک و طرح و دفاع از دعاوی وصول خسارت باشد به چشم می‌خورد. با در نظر گرفتن این نیاز اساسی، رویکرد اصلی کتاب حاضر آن است تا راهنمایی عملی هم برای شرکت‌های بیمه و هم بیمه‌شدگان از وقوع حادثه تا اخذ خسارت باشد و از هرگونه کلی‌گویی و ذکر مسایل نظری و غیر کاربردی نیز اجتناب شود. و ایضاً از جمله مسایل بسیار مهم که امروزه شرکت‌های بیمه با آن دست به گریبان هستند کلاهبرداری و تقلب در صنعت بیمه است که سالیانه هزاران میلیارد ریال خسارت بر آنها تحمیل می‌کنند.

برای اولین بار مصادیق تقلب و کلاهبرداری و راهکارهای مقابله آن در صنعت بیمه و همچنین شانزده شاخص جدید در بیمه شخص ثالث مصوب ۱۳۸۷ به صورت تفصیلی در این اثر ارائه گشته است.

تلاش گردید اثری بی نقص، تألیف و تقدیم اهل علم و ادب و مردم کشور عزیزمان ایران گردد و البته که تنها ذات و وجود پروردگار متعال نقصان را راهی نیست. فلذا از استادان و فرزندان محترم استدعا می شود نظرات و انتقادات و پیشنهادات خود را در جهت غزودن بر غنایی اثر از مؤلفین دریغ نفرمایند.

در پایان از محمد بن کلیه همکاران در «گروه بین المللی حقوقی برهان» بالخصوص از آقایان مهدی زینالی، مهدی قاسمی، محمد صفایی، رحیم صناعتی، حسین زینالی و سرکار خانم مدینه علیی و همچنین از مدیریت محترم انتشارات «چراغ دانش» و همکاران محترم ایشان که تسهیل حروف چینی، آماده سازی و تایپ و انتشار این اثر را به عهده داشتند صمیمانه سپاسگاری کرده و از یزدان گیتی اصلح ترین‌ها را برای این عزیزان مسئلت می‌طلبیم

بیست و چهارم / ذی‌الحجه / نود و دو

توحید زینالی - زینالی کار